

prima instanță: A. Cucerescu
instanța de apel: M. Guzun, N. Simciuc, Iu. Cotruță,

nr. 3ra-631/17

DECIZIE

12 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă – Canal Chișinău”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrian Grigorițchi împotriva Societății pe Acțiuni „Apă – Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă – Canal Chișinău” și menținută hotărârea primei instanțe

constată:

La 14 martie 2016, Andrian Grigorițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă – Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale.

În motivarea acțiunii a invocat că la 27 noiembrie 2015, a primit factura seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015, potrivit căreia pentru consumul de apă potabilă și canalizare i-a fost calculat să achite suma de 6891,53 lei, inclusiv penalitatea în mărime de 3,53 lei.

Remarcă că la 30 noiembrie 2015, s-a adresat cu cerere către SA „Apă – Canal Chișinău”, prin care a solicitat anularea facturii seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015, ca fiind întocmită ilegal, recalcularea plății pentru serviciile prestate conform consumului real pentru apă potabilă, calcularea tarifului pentru serviciile de alimentare cu apă potabilă în mărime de 8,06 lei/m³, iar pentru prestarea serviciilor de canalizare și epurare a apelor uzate în mărime de 1,13 lei/m³.

Indică că prin răspunsul din 22 decembrie 2015, i s-a comunicat că la locul de consum din str. Gh. Ghimpu, 25/1, mun. Chișinău, a fost depistată deteriorarea sigiliului la unirea contorului nr. 10819, ce constituie o încălcare în evidența consumului de apă, în corespundere cu prevederile pct. 9.4.1 din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare din mun. Chișinău.

Astfel, prin decizia comisiei pentru examinarea încălcărilor în evidența serviciilor de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate a fost dispusă efectuarea calculului volumului de apă în conformitate cu pct. 9.4.2 al aceluiași regulament, consumul calculat constituind 241 m³.

Sușține că la 25 ianuarie 2016, a expediat în adresa SA „Apă - Canal Chișinău” o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei prin care a fost stabilit consumul de apă în volum 241 m³ pentru obiectivul din str. Gh. Ghimpu, 25/1, mun. Chișinău ca fiind emisă ilegal, însă nu a primit niciun răspuns.

Mai invocă că în luna ianuarie 2016, a primit factura fiscală seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015, prin care pentru consumul de apă și canalizare i-a fost calculată spre achitare suma de 1322,50 lei, inclusiv penalitate în mărime de 155,07 lei.

Relatează că la 25 ianuarie 2016, a expediat cerere în adresa SA „Apă - Canal Chișinău”, prin care și-a exprimat dezacordul cu suma indicată și a solicitat anularea facturii seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015, ca fiind întocmită ilegal, totodată, solicitând recalcularea plății pentru serviciile prestate conform consumului real pentru apă potabilă, însă, și de această dată nu a primit niciun răspuns la cererea sa.

Consideră că SA „Apă - Canal Chișinău” în mod ilegal solicită încasarea sumelor de 6891,53 lei și 1322,50 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 5-7, 39 alin. (10), 166-167 CPC, art. 1, 3, 11, 14-19 din Legea contenciosului administrativ, art. 10, 11 Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, anularea facturilor fiscale seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015 și seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 iunie 2016, acțiunea a fost admisă integral, a fost anulată factura fiscală seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015 și seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015, emise de SA „Apă-Canal Chișinău” pe numele lui Andrian Grigorițchi.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de SA „Apa-Canal Chișinău” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 10 aprilie 2017, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând că instanța de apel a încălcat normele de drept material, deoarece nu a aplicat legea care urma să fie aplicată.

Sușține recurentul că instanța de judecată nu a aplicat prevederile art. 668 alin. (1) Cod Civil, care prevede că contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui, în conformitate cu legea, precum și art. 514 Cod Civil, astfel, neglijând drepturile și obligațiile ce rezultă din contractul nr. 5-905-34 din 24 august 2015.

Mai susține că instanța de apel nu a aplicat prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău.

Relatează că instanța de apel a încălcat normele de drept material și prin faptul că a interpretat eronat legea, deoarece

Au fost interpretate eronat prevederile art. 17 alin. (1) lit. a) și b) din Legea contenciosului administrativ.

În context, menționează că cursul prescripției extinctive s-ar putea referi doar asupra sumei de 1322,50 lei, calculată la 30 decembrie 2015, deoarece răspunsul din 09 martie 2016, se referă doar la suma dată.

Astfel, indicând prevederile art. 14 alin. (1), 16 alin. (1), 17 alin (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, susține că Andrian Grigorițchi urma să înainteze acțiunea sa în termen de 30 zile de la răspunsul primit la 22 decembrie 2015, iar în cazul respectiv ultimul a omis termenul de prescripție, deoarece a înaintat acțiunea doar la 14 martie 2016.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 03 februarie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 85), iar careva date despre recepționarea acesteia, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, în termenul legal.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2017, recursul declarat de către SA „Apă – Canal Chișinău”, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Apa-Canal Chișinău”, urmează a fi admis, decizia instanței de apel casată și restituită pricinii pentru rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de

apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă că la 27 noiembrie 2015 și în luna ianuarie 2016, Andrian Grigorițchi a recepționat factura fiscală seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015, care indica la consumul de apă în valoare de 6891,53 lei și respectiv, factura fiscală seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015 cu consumul de apă și canalizare în sumă de 1322,50 lei, inclusiv penalitatea în mărime de 155,07 lei (f. d. 9, 10).

Tot actele cauzei atestă că la 30 noiembrie 2015, Andrian Grigorițchi s-a adresat către SA „Apă - Canal Chișinău” cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea facturii seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015, iar la 25 ianuarie 2016, a depus o cerere prealabilă, prin care și-a exprimat dezacordul și cu suma indicată în factura seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015, solicitând anularea și acestei facturi (f. d. 5, 6).

Este de notat că SA „Apă - Canal Chișinău” nu a eliberat un răspuns, la cererea prealabilă înaintată de Andrian Grigorițchi cu privire la anularea facturii seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015, în termenul de 30 zile prevăzut la art. 15 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, fiind examinată doar cererea prealabilă depusă de Andrian Grigorițchi privind dezacordul cu factura seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015, comunicând, prin răspunsul nr. 1200/776, recepționat de ultimul la 9 martie 2016, că la locul de consum din str. Gheorghe Ghimpu, 25/1 mun. Chișinău, a fost depistată deteriorarea sigiliului la unirea contorului nr. 10819, ce constituie o încălcare în evidența consumului de apă, respectiv calculul a fost efectuat corect în conformitate cu actele normative și tariful stabilit (f. d. 8, 23).

După cum denotă actele cauzei, Andrian Grigorițchi înaintând acțiunea împotriva SA „Apă - Canal Chișinău”, a solicitat anularea facturilor fiscale seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015 și seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, anulând facturile fiscale seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015 și seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015, emise de către SA „Apă - Canal Chișinău” pe numele lui Andrian Grigorițchi.

Instanța de apel, judecând apelul declarat de SA „Apă - Canal Chișinău” a constatat netemeinicia acestuia și respingându-l, a menținut hotărârea primei instanțe, indicând că vina lui Andrian Grigorițchi în încălcarea evidenței volumului de apă furnizat, prin ruperea sigiliului aplicat la contor, nu a fost dovedită.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea cuvenită a argumentelor invocate în apel.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 373 alin. (1) și

(2) CPC, care indică că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

La fel, și alin. (5) al normei enunțate expres prevede că instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, se va remarca că în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei hotărârii contestate la caz, instanța de apel avea obligația de a pătrunde în esența criticilor aduse de către apelantul SA „Apă - Canal Chișinău” în dezacord cu hotărârea primei instanțe și de a se expune pe marginea tuturor acestor motive.

Se constată, însă, că contrar acestor prevederi legale, instanța de apel judecând apelul SA „Apă - Canal Chișinău” a trecut în mod superficial asupra temeiurilor invocate de către apelant, fără a stabili obligațiile părților ce rezultă din contractul nr. 5-905-34 din 24 august 2015, precum și cui revine obligația de a recupera prejudiciul în situațiile din speță.

Astfel, instanța de apel admitând integral cererea înaintată de Andrian Grigorițhii, a reținut la mod general faptul că sigiliul la contorul de apă s-a deteriorat din cauza că cablul metalic era uzat, iar a doua oară sigiliul s-a rupt din cauza că țeava era defectată, trecând cu vedere referirea apelantului SA „Apă - Canal Chișinău” la prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău, conform căruia, de altfel, a fost efectuat calculul și stabilit prejudiciul înaintat față de Andrian Grigorițhii.

La fel, de către instanțele de judecată ierarhic inferioare nu a fost supusă verificării nici susținerea reprezentantului SA „Apă - Canal Chișinău” că și în cazul în care contorul se deteriorează în urma factorilor naturali, la caz a înghețului, vina aparține consumatorului, prin inacțiunile sale de izolare termică a contorului.

Nu mai puțin important la caz este de menționat și faptul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin nici argumentul SA „Apă - Canal Chișinău” cu privire la încălcarea de către Andrian Grigorițhii a termenului de prescripție prevăzut de lege pentru depunerea cererii de chemare în judecată cu privire la anularea facturii fiscale seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015, în acest sens făcând referire doar la faptul că Andrian Grigorițhii a contestat facturile fiscale cu respectarea termenului, iar cererea prealabilă privind anularea facturii seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015 a fost soluționată de către SA „Apă - Canal

Chișinău” la data de 9 martie 2016, fapt care a reanimat cursul prescripției și astfel, termenul de adresare cu cerere de chemare în judecată nu este omis.

Or, în speță se constată că Andrian Grigorițchii a contestat separat, la 30 noiembrie 2015, factura fiscală seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015 conform căreia a fost calculată suma de 6891,53 lei și separat, la 25 ianuarie 2016, factura fiscală seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015 (f. d. 5, 6), iar prin răspunsul din 9 martie 2016 a fost soluționată doar cererea prealabilă din 25 ianuarie 2016 împotriva facturii fiscale seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015 (f. d. 23).

Mai mult că la materialele pricinii este anexată copia răspunsului eliberat de către SA „Apă - Canal Chișinău” nr. 1200/7776 din 22 decembrie 2015, prin care a fost respinsă cererea prealabilă depusă de Andrian Grigorițchii asupra facturii fiscale seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015 (f. d. 8), care însă a fost lăsată fără examinarea de instanțele de judecată.

Distinct de cele relatate, la caz se constată că instanța de apel a respins formal apelul, fără a se expune pe marginea tuturor argumentelor și criticilor aduse de către apelant în dezacord cu hotărârea primei instanțe, fapt ce indică la examinarea superficială a cauzei, cât și la aprecierea arbitrară a materialului probator în raport cu normele de drept relevante cazului.

În conexiunea celor relatate, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv, instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În această ordine de idei și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs subliniază că instanțele de judecată, trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SA „Apă - Canal Chișinău”, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele susmenționate și, având în vedere specificul acțiunii, să stabilească caracterul raportului juridic dintre părți, precum și cadrul legal aplicabil în speță și, rejudecând pricina să

emită o hotărâre temeinică și legală, prin care să elucideze toate circumstanțele cauzei și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În sensul dat, instanța de recurs opinează în favoarea necesității studierii suplimentare a documentelor anexate la materialele cauzei, în scopul concretizării depozițiilor părților și pentru a elimina orice dubii la interpretarea declarațiilor lor.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă - Canal Chișinău”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrian Grigorițchi împotriva Societății pe Acțiuni „Apă – Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu